

Samoiniciativnost in podjetnost

Priročna knjižica za poslušalce
zvočnice iz serije "Na poti do
življenjske uspešnosti"

To gradivo je namenjeno vašemu učenju. Osrednja vsebina je temeljna zmožnost, ki jo poimenujemo SAMOINICIATIVNOST IN PODJETNOST.

Skozi resnične osebne zgodbe ljudi, ki so samoiniciativni in podjetni, boste izvedeli, kaj obsega in kaj so njene glavne značilnosti. Osebne pripovedi so resnične, zato jim večkrat prisluhnite - gotovo boste vsakič našli kaj novega.

Pokazali vam bomo, da je tudi na najbolj odmaknjenem podežlju, pa tudi drugje, samoiniciativnost in podjetnost neobhodna nuja. Skupaj bomo razmišljali, zakaj je danes za vsakega, za njegovo preživetje, za mlade in za starejše pomembno, da čim bolj razvijemo to zmožnost.

Skozi celotno gradivo se vam bo predstavilo več odraslih ljudi:

- Brezposelna gospodinja z majhne kmetije v Celjski regiji, ki se ukvarja s peko domačega kruha.
- Kmetica z dopolnilno dejavnostjo iz Zgornjesavinjske doline, ki na tržnici prodaja marmelade in druge dobrote.
- Mladi računalniški mojster Mitja z Gorenjske, ki mu ni uspelo med šolanjem... zdaj pa se pripravlja na samostojno podjetno pot.
- Učiteljica v programih Usposabljanje za življenjsko uspešnost bo predstavila svoje udeleženske: 59-letno brezposelno vdovo Ivico iz Prlekije, brezposelno delno invalidno šiviljo Suzano, ki je v Muri delala 27 let, ter Emo, učiteljico nedokončano šolo, ki se je prepričala, da lahko študij tudi dokonča, a ima zdaj izvirnejše ideje za samostojno dejavnost.
- V zadnjem delu boste lahko stopili v virtualno učilnico in se srečali z našim učiteljem odraslih. Ob njegovi pomoči boste povzeli skupne značilnosti različnih načinov reševanja problemov, ki jih prikazujemo skozi osebne zgodbe. Učitelj vam bo predstavil pomembne korake, ki so bili potrebni, da se je trpka izkušnja spremenila v zgodbo o uspehu.

Nekaj pomembnih skupnih lastnosti, o katerih govorijo naši pripovedovalci:

- 1 Začeli so razmišljati o problemu.
- 2 Poiskali so pomoč pri drugih in s tem storili prvi korak.
- 3 Odločili so se za izobraževanje.
- 4 Razmislili so o tem, kaj znajo in kaj jih zanima, kaj bi bilo mogoče uresničiti.
- 5 Našli oz. dobili so svojo »poslovno« idejo.
- 6 Sami ali skupaj z drugimi so naredili načrt, kako bi svojo zamisel uresničili.
- 7 Poskusili so in premislili o tem, kako uresničljiv je načrt.
- 8 Niso odnehali kljub morebitnim razočaranjem.
- 9 Raziskovali so, kaj vse bi še lahko pridružili osnovni zamisli.
- 10 Poskusili so z manjšimi spremembami, znova razmislili, se spet učili in tako večkrat ponovili krog.
- 11 Odlikujejo jih lastnosti, ki jim pomagajo vztrajati, čeprav pričakovani učinki dolgo niso opazni:
 - Obvladujejo razočaranje in stres.
 - Znajo svoj življenjski ritem prilagoditi novi dejavnosti.
 - Za svoje cilje pridobijo druge družinske člane.
 - So pogumni in imajo vesel pogled na življenje.
 - Z ljubeznijo in pošteno opravljajo svojo dejavnost.
 - Verjamejo, upajo, delujejo in sodelujejo (se povezujejo) z drugimi ljudmi.
- 12 Učijo nas, da za uspeh potrebujemo: voljo, ustrezna čustva, znanje in druge ljudi.

Slovenski slovar (knjižnega jezika) takole razlaga besede:

SAMOINCIATIVNOST

je lastnost. Označuje človeka, ki si zelo prizadeva za uspeh in uveljavitev. Tak je človek, ki deluje sam od sebe ali ima nenehno potrebo po lastnem delovanju.

PODJETNOST

je sposobnost, da se lotimo več nalog hkrati in jih v celoti opravimo. »Je podjeten« - rečemo človeku, ki je dovolj drzen in verjame sam vase.

Podobna beseda je podjetništvo, a ne pomeni istega. Podjetništvo je bolj povezano z željo po finančnem uspehu, in s tem, da bi radi dosegli čim večji zaslužek, seveda ob tveganju. Podjetnost je največkrat takrat, ko je nekdo zmožen voditi samostojno gospodarsko enoto ali dejavnost. Podjetnost torej ni isto kot podjetništvo.

Preprosteje:

SAMONICIATIVNOST IN PODJETNOST je več lastnosti, ki se pokažejo kot **zmožnost, ki jo nekdo ima**. Gre za dejavno zmožnost uresničiti svoje cilje in zamisli.

Čemu bi se posvečali vprašanjem podjetnosti, če nimamo svojega podjetja?

Samoiniciativnost in podjetnost vsebujeta lastnosti, ki so še kako dobrodošle tudi pri najbolj enostavnih delih. Kdor je podjeten, bo ne glede na to, kje in kaj dela, velikokrat razmišljal, kaj bi še izboljšal. Samoiniciativno se bo ukvarjal z različnimi vprašanji: kako poenostaviti delovni proces, kako izboljšati, kar ustvari, kako se bolje približati stranki, kako porabiti manj sredstev za končni izdelek.

Podati se na pot uresničevanja svoje zamisli in s tem izboljšati svoj ekonomski položaj zahteva pogum. Pomeni tudi srečati se z vprašanji, kaj je prav in kaj pošteno, kako gledati na druge, ko se deli zaslužek ...in še mnoga druga. Nekaj namigov boste dobili v osebnih zgodbah, ki so na tej zgoščenki.

Kdor je samoiniciativen in podjeten:

- Zna prepoznati priložnosti za sebe, družino, poklicno delo, novo poslovno dejavnost, dodaten vir zaslužka, sploh možnost, da dela in ob tem morda kaj zasluži.
- Hoče razumeti, kaj vse vpliva na končni iztržek, saj iz lastne izkušnje ve za potrebne korake, številne težave, in zna oceniti, kako močna volja je potrebna, da so ovire premagane.
- Vidi širše od svojih težav, presoja vzroke za dogajanje okrog tebe.
- Pozna svoje delo in razmišlja o svojem delu, na primer: kaj dela najbolje, kaj se mora naučiti, kje so lahko nevarnosti.
- Se nenehno uči in pridobiva novo znanje in veščine, ker se zaveda, da bo tako izboljšal svoje delo ali izdelke.
- Presoja, kdaj je resnično zadovoljen z opravljenim delom in iztržkom, kaj je zanj plačilo in kakšno naj bo.
- Razume, zakaj je treba tudi v zasebni dejavnosti spoštovati nenapisana pravila, se držati dogovorov, biti pošten, skrbeti za šibkejše, se zavedati pomena dobrih medsebojnih odnosov pri poslu.
- Zna oceniti, kaj tare predpostavljene, sodelavce, v kakšnem položaju je sam in v kakšnem drugi.
- Zna delati tako, da je za zgled drugim.

»Že mojim soro-
dnikom iz mesta, ko
sem bila še majhna,
sem morala razložiti,
da je to naravno in
zdravo, sem jih mo-
rala nekako prepričati
in to mi tudi danes
pride prav, ko prodaj-
jam na tržnici.«

Marija iz Zgornjesa-
vinjske doline

Načrt imam, da pod-
jetje odprem čez dve
leti, do takrat bi si pa
razširil bazo strank,
ker je lažje potem
začet.

Mitja z Gorenjske

Ves čas si zaprt
doma, skrbiš za
otroke, služba... Tudi
jaz sem to mislila,
zdaj pa grem povsod,
imam možnosti, ne
smeš se zapustiti,
življenje se mi je
začelo odpirati.

Ivica iz Prlekije

Zgoščanka je zasnovana tako, da lahko uporabite celoto ali njene dele. Posamezni deli so ločeni in jih je mogoče izbirati s funkcijo »naprej« ali »nazaj«.

Izbirate lahko med različnimi deli:

- Uvodni izobraževalni del
- Pripoved Marije in njenih domačih
- Pripoved gospodinje ob peki kruha
- Pripoved Mitje, njegovih bližnjih in mentorici
- Razlaga učiteljice programa UŽU in pripovedi njenih udeleženk
- Virtualna učilnica z učiteljem odraslih

Vsebina kompleta:

- CD – skupna dolžina: 74 min
- Priročna knjižica za poslušalce zvočnice (dostopna na spletni strani: www.acs.si)
- Izobraževalcem na pot (posebna navodila za učitelje)

Svoje osebne izkušnje so prispevali udeleženci programov za odrasle in njihovi učitelji, mentorji in svojci. Končno vsebino kompleta so sooblikovali tudi strokovni sodelavci Andragoškega centra Slovenije. Na tem mestu se vsem izrecno zahvaljujemo.

Avtorica: dr. Petra Javrh

Strokovni sodelavci: mag. Estera Možina, Manuel Kuran, Katja Vrbajnščak

Obdelava zvoka: Jure Plešec

Glasba: različni avtorji, Jamendo.com

Tehnična podpora: Klemen Zajec

Oblikovanje: TRIK, Črtomir Just

Založnik in producent: Andragoški center Slovenije 2012

Bere: Klemen Varl

Pripoveduje: Darijan Novak

Posneto: julija in avgusta 2012

Naklada: 800

Dostopno: www.acs.si | projekt ESS: Razvoj pismenosti ter ugotavljanje in priznavanje neformalnega učenja od 2011 do 2014

